УДК 339.9 **DOI**: https://doi.org/10.31521/modecon.V49(2025)-08

Грущинська Н. М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу і туризму, Державне некомерційне підприємство «Державний університет «Київський авіаційний інститут», м. Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0002-5606-4666
e-mail: gruschinska@gmail.com

Економічна дипломатія в епоху штучного інтелекту

Анотація. *У статті аналізується вплив штучного інтелекту (ШІ) на сучасну економічну дипломатію, що стає ключовим фактором у глобальній економіці. Основна увага приділяється способам інтеграції ШІ в дипломатичні процеси, змінам традиційних підходів до міждержавної взаємодії та вирішенню викликів, пов'язаних із цим технологічним проривом. У статті розглядається роль інноваційних технологій у забезпеченні економічної конкурентоспроможності, аналізі даних, прогнозуванні міжнародних економічних тенденцій та оптимізації переговорних процесів. Досліджуються питання трансформації дипломатичних процесів під впливом ШІ, використання штучного інтелекту у формуванні економічних стратегій. Розглядаються приклади впровадження ШІ в дипломатичній практиці країн-лідерів, таких як США, Китай, ЄС. Аналізуються питання безпеки, етичні аспекти використання ШІ у зовнішньоекономічній політиці, включаючи можливі упередження алгоритмів, нерівномірний доступ до технологій і проблеми приватності. Показано, як штучний інтелект сприяє швидшому прогнозуванню та вирішенню глобальних економічних викликів, таких як торговельні війни, санкції чи економічні кризи. У статті також підкреслюється важливість міжнародної координації зусиль у розробці регуляторної бази для штучного інтелекту, що дозволить уникнути нерівності та забезпечить справедливий розподіл економічних вигод. Аналізуючи можливості, які штучний інтелект надає економічній дипломатії, і ризики, що виникають у процесі його інтеграції, стаття пропонує комплексний підхід до розуміння цієї проблематики. Висновки підкреслюють, що економічна дипломатія в епоху штучного інтелекту здатна забезпечити більшу ефективність, прозорість і гнучкість міжнародних економічних відносин, але потребує відповідального ставлення до етичних аспектів і міжнародного співробітництва.*

Ключові слова: *штучний інтелект; економічна дипломатія; зовнішня політика; геоекономіка; технологічний розвиток.*

Hrushchynska Natalia, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of International Economic Relations, Business and Tourism, State Noncommercial Company «State University «Kyiv Aviation Institute», Kyiv, Ukraine

Economic Diplomacy in the Age of Artificial Intelligence

Abstract. Introduction*. The article analyzes the impact of artificial intelligence (AI) on modern economic diplomacy, which is becoming a key factor in the global economy. The main objective is to explore the integration of AI into diplomatic processes, its influence on traditional approaches to interstate interaction, and the challenges posed by this technological breakthrough. The study aims to determine how AI-driven innovations can enhance economic competitiveness, improve data analysis, facilitate forecasting of international economic trends, and optimize negotiation strategies in global diplomacy.*

Purpose*. The research takes a multidisciplinary approach, combining qualitative and quantitative methods. A comparative analysis of the use of AI in economic diplomacy among major global players, including the US, China, and the EU, will be conducted. Case studies of AI-driven diplomatic initiatives will be examined to assess their effectiveness and impact. In addition, a content analysis of policy documents, international organization reports, and academic literature provides a comprehensive understanding of the transformative role of AI.*

Results*. The study identifies key trends in the integration of AI into economic diplomacy, highlighting its role in accelerating decision-making, predicting economic fluctuations, and mitigating international economic conflicts such as trade wars and sanctions. It examines AI applications in data-driven policymaking, automated negotiation support, and economic risk assessment. It also shows how AI contributes to real-time monitoring of economic indicators and improves the accuracy of strategic planning in foreign economic policy.*

The article provides a novel perspective on the dual role of AI as both an opportunity and a challenge for economic diplomacy. It introduces a systematic framework for understanding the implications of AI-driven automation in diplomatic negotiations and its potential impact on global economic stability. The study also explores the ethical concerns associated with AI in diplomacy, including algorithmic biases, privacy risks, and disparities in access to advanced technologies among nations.

Conclusions*. The findings underscore the need for international coordination in developing regulatory mechanisms for AI in economic diplomacy. Establishing ethical guidelines and governance frameworks will help mitigate risks while ensuring the equitable distribution of AI-driven economic benefits. The study highlights the importance of AI in promoting transparency, efficiency, and adaptability in diplomatic processes, while emphasizing the need for responsible implementation. The article serves as a valuable resource for policymakers, diplomats, and international organizations seeking to harness the potential of AI while addressing its inherent challenges in economic diplomacy.*

[1]**Стаття надійшла до редакції**: 26.01.2025
Received: 26 January 2025

Keywords: *artificial intelligence; economic diplomacy; foreign policy; geoeconomics; technological development.*

JEL Classification: *F02; F29; O19.*

Постановка проблеми. Економічна дипломатія – це один із ключових інструментів зовнішньої політики держав, який спрямований на забезпечення національних економічних інтересів за допомогою міжнародної співпраці. В умовах глобалізації та технологічних змін вона відіграє дедалі більшу роль у міжнародних відносинах. Ключовими елементами економічної дипломатії є торгова, інвестиційна, фінансова, технологічна та інноваційна, енергетична дипломатії. Штучний інтелект (ШІ) активно змінює різні сфери діяльності, зокрема й економічну дипломатію, яка відіграє ключову роль у розвитку міжнародних відносин, торгівлі та інвестицій. Використання ШІ в цій галузі може значно підвищити ефективність дипломатичних процесів, сприяти прийняттю обґрунтованих рішень і створювати конкурентні переваги.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика економічної дипломатії розглядається у роботах закордонних та вітчизняних учених, зокрема: І. Безверха [1], В. Вергун [2], В.Дідух [6], Н. Татаренко [13], О.Петришин [11], О. Шаров [18], Ю. Федотова [15], Ю. Чугаєнко [17] та інші. В дослідженнях пакистанських учених Абдули Рауфа та Саджида Ікбала [19], португальського вченого Осмара Антоніо Бонцаніні [20], Артана Бінаку дослідника південно-східної Європи [21] тощо.

Формулювання цілей дослідження. Мета статті полягає в обґрунтуванні ролі штучного інтелекту в сучасній економічній дипломатії.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічній дипломатії може використовуватись аналіз великих даних (Big Data) в торговельній статистиці, аналітиці ринків, макроекономічних показниках, здійсненні політичних прогнозів, що дозволяє отримувати об’єктивну картину ситуації, оцінювати економічний потенціал партнерів та виявляти ризики чи можливості.

За допомогою ШІ можна моделювати та прогнозувати зміни в економічних відносинах, наприклад, як санкції вплинуть на економіку країн, потенціал для укладання торгових угод, розвиток галузей у різних країнах. ШІ може використовуватись для моделювання сценаріїв переговорів, а саме: аналіз інтересів сторін; виявлення компромісних рішень; підготовка до можливих заперечень чи викликів [9]. У міжнародній торгівлі та інвестиціях важливо враховувати політичні, економічні та соціальні ризики. ШІ може моніторити інформацію про потенційні конфлікти чи кризи, аналізувати ймовірність порушення торгових угод, прогнозувати ризики для інвесторів у нестабільних регіонах.

Економічна дипломатія часто передбачає рутинну роботу, підготовку звітів, обробку заявок, моніторинг торговельних бар’єрів. ШІ здатен автоматизувати ці процеси, що дозволяє дипломатам зосередитися на стратегічно важливих завданнях. ШІ допомагає аналізувати глобальне інформаційне середовище, виявляти репутаційні ризики для країни та розробляти ефективні комунікаційні стратегії для просування її економічних інтересів.

Поряд із цим, інтеграція штучного інтелекту в дипломатію не позбавлена етичних проблем і проблем безпеки. Занепокоєння щодо підзвітності, прозорості та потенціалу упередженості в процесах, керованих штучним інтелектом, вимагає критичного аналізу того, як ці технології розгортаються в делікатному дипломатичному контексті [13]. Штучний інтелект впливає на публічну дипломатію, пропонуючи нові шляхи взаємодії та спілкування, сприяючи глибшим зв’язкам між націями та їхніми громадянами.

Системи штучного інтелекту демонструють надзвичайну здатність обробляти й аналізувати величезні обсяги даних зі швидкістю, забезпечуючи вирішальну стратегічну перевагу в дипломатичному контексті. Ця здатність швидкого аналізу дозволяє штучному інтелекту синтезувати інформацію, важливу для дипломатичних переговорів, дозволяючи дипломатам приймати більш обґрунтовані рішення та розробляти надійні стратегії для складних міжнародних питань.

Штучний інтелект не може замінити досвід і теоретичні та практичні компетенції дипломатів, він може бути значною допомогою в обробці великих наборів даних, ідентифікації закономірностей та можливості пропонувати ідеї [15]. Відповідно, дипломатичні установи повинні вивчити можливість інтеграції штучного інтелекту та розширеного аналізу даних для вдосконалення дипломатичних процесів і результатів.

Інтеграція штучного інтелекту в міжнародні відносини сприяє розвитку «дипломатії нових технологій», де технологічні досягнення використовуються для сприяння співпраці та пом’якшення конфліктів [19].

У військовій сфері застосування інструментів та технологій штучного інтелекту також знаходить свою реалізацію. Прикладом є проєкт Maven – ініціатива Міністерства оборони США, запущена у квітні 2017 року з метою інтеграції штучного інтелекту (ШІ) у військові операції. Офіційна назва проєкту «Algorithmic Warfare Cross-Functional Team». Основною його метою є використання технологій

машинного навчання для аналізу великих обсягів даних, що надходять із безпілотних літальних апаратів (дронів), та автоматизація обробки відео- і фотоматеріалів [20]. При цьому передбачається автоматизація аналізу відео та зображень, отриманих із дронів, для швидшого виявлення загроз і цілей, розпізнавання об'єктів і подій у реальному часі, мінімізація людського фактора в аналізі великих обсягів розвідувальних даних. Відбувається використання алгоритмів штучного інтелекту, зокрема глибокого навчання, для обробки відеопотоків, інтеграції систем розпізнавання зображень, здатних виявляти, класифікувати та відстежувати об'єкти (наприклад, транспортні засоби чи людей). Міністерство оборони співпрацювало з такими компаніями, як Google, для розробки алгоритмів ШІ. Проте у 2018 році тисячі працівників Google підписали відкритий лист із вимогою припинити участь компанії в проєкті Maven, оскільки це суперечить етичним принципам Google щодо «ненанесення шкоди» [21]. У результаті Google оголосив, що не продовжуватиме контракт із Пентагоном після його завершення в 2019 році. Застосування ШІ у військових цілях викликає дискусії щодо потенційного зловживання технологіями, особливо у використанні летальної автономної зброї. Хоча Maven націлений на автоматизацію аналізу даних, критики побоюються, що в майбутньому ці технології можуть використовуватися для автономного прийняття рішень про атаки без людського втручання. Проект Maven є важливим прикладом того, як штучний інтелект використовується для зміцнення обороноздатності, проте його впровадження порушує багато питань щодо етики, прозорості та можливих ризиків.

Економічна дипломатія США є ключовим інструментом для просування американських інтересів у світі, зміцнення глобального впливу та підтримки міжнародного економічного порядку, заснованого на принципах вільного ринку. Вона спрямована на захист економічних інтересів, підтримку союзників і партнерів, просування демократичних цінностей і боротьбу з глобальними викликами, такими як економічна нерівність, зміни клімату та порушення торговельних правил [9].

Особливостями економічної дипломатії США є підтримка вільної торгівлі, верховенства права, прозорості та конкуренції на міжнародних ринках. Використання економічної допомоги, інвестицій та торгівлі для посилення партнерських відносин. США активно використовують санкції, торговельні обмеження та інші економічні важелі для стримування впливу таких країн, як Китай та Іран [8].

Основними інструментами економічної дипломатії США є торговельні угоди та організації. США є найбільшим донором міжнародної допомоги через програми, які впроваджує USAID (Агентство США з міжнародного розвитку), Фонд Millennium Challenge Corporation (MCC), що підтримує країни, які впроваджують реформи. Використання санкцій як головного інструменту економічного тиску, наприклад, санкції проти Росії (через анексію Криму та війну в Україні), Ірану (через ядерну програму) та Китаю (через порушення прав людини та несправедливі торговельні практики) [7].

США є ключовим гравцем у міжнародних фінансових організаціях – Міжнародному валютному фонді (МВФ) та Світовому банку. США є одним із найбільших експортерів зрідженого природного газу (LNG) та використовують цей важіль для зменшення залежності Європи від російських енергоресурсів. Економічна дипломатія США сприяє збереженню позицій США як лідера світової економіки, формуванню глобальних коаліцій для вирішення економічних, екологічних і безпекових викликів, стримуванню економічного впливу конкурентів, просуванню цінностей демократії, прозорості та вільного ринку [12]. Економічна дипломатія США залишається потужним інструментом для підтримки глобальної стабільності, зміцнення міжнародної співпраці та відстоювання стратегічних інтересів.

Саудівська Аравія також активно інвестує в розвиток штучного інтелекту (ШІ), прагнучи зміцнити свої позиції на міжнародній арені та інтегрувати сучасні технології в різні сфери, включаючи дипломатію. У листопаді 2024 року Саудівська Аравія оголосила про запуск «Проєкту Transcendence» з бюджетом у 100 мільярдів доларів, спрямованого на розвиток інфраструктури ШІ. Мета проєкту полягає у залученні технологічних компаній та розвитку моделей ШІ, зокрема для арабської мови [20].

Етичні питання, пов'язані з використанням штучного інтелекту, є дискусійними в Європейському Союзі. Регулювання етики штучного інтелекту здійснюється Європейською стратегією з питань ШІ (2018 р.), яка визначає прозорість, підзвітність, людяність, справедливість та дотримання прав людини.

Акт про штучний інтелект (2021 р.) – перший у світі законопроєкт, що регулює використання ШІ. Цей закон надає розробникам систем чіткі вимоги та зобов'язання щодо конкретного використання штучного інтелекту, одночасно зменшуючи адміністративний і фінансовий тягар для бізнесу [19].

ЄС прагне стати глобальним лідером у створенні етичних стандартів для ШІ, спрямованих на захист прав людини, прозорість і

довіру. Європейський підхід підкреслює баланс між інноваціями та відповідальністю, щоб ШІ слугував суспільному благу.

Прикладом впровадження ШІ в економічній дипломатії може бути просування проєкту «Один пояс, один шлях» Китаєм, аналізуючи інвестиційні ризики в десятках країн. Проєкт був запущений у 2013 році та включає створення транспортної, енергетичної і торговельної інфраструктури, охоплює понад 140 країн, де Китай фінансує будівництво портів, залізниць, доріг і енергетичних об'єктів [18].

Економічна дипломатія Китаю є одним із ключових інструментів зовнішньої політики країни, що спрямована на зміцнення глобального впливу, розвиток торгівлі, інвестицій і економічної співпраці. Китай, як друга за величиною економіка світу, активно використовує економічні важелі для побудови міжнародних відносин, підтримки стабільності та просування своїх стратегічних інтересів.

Економічна дипломатія Китаю окреслюється і певною інвестиційною експансією. Китайські державні компанії активно інвестують у стратегічні об'єкти за кордоном (енергетика, інфраструктура, технології). Африка стала важливим напрямом для китайських інвестицій, зокрема у видобуток корисних копалин і будівництво інфраструктури. Китай активно просуває свої технології, такі як Huawei та 5G, використовуючи їх як інструмент дипломатії. Розвиток ШІ, зелених технологій і відновлювальної енергетики також стає ключовими напрямами економічної співпраці [20].

На відміну від Заходу, Китай уникає втручання у внутрішні справи партнерів, що робить його привабливим партнером для авторитарних режимів. Через культуру, освіту, технології та гуманітарну допомогу Китай поширює свій вплив у різних регіонах світу. Економічна дипломатія Китаю демонструє, як економічна сила може перетворитися на стратегічний інструмент впливу, формуючи нову архітектуру міжнародних відносин.

Висновки. Інтеграція штучного інтелекту в суспільство вплине і частково вже впливає на дипломатію: чим ширшою та глибшою стає інтеграція штучного інтелекту, тим більше вона змінює контекст, у якому працюють дипломати. Штучний інтелект змінює ландшафт міжнародних відносин, він також відкриває нові можливості та зобов'язання, зокрема захист прав людини у все більш цифровому світі.

Довгострокові наслідки штучного інтелекту вимагають уваги в багатьох сферах, включаючи економіку, безпеку, захист та етичні питання. Штучний інтелект може впливати на динаміку світової торгівлі. Розширені алгоритми дозволяють аналізувати ринкові тенденції, оптимізувати міжнародну торгівлю, системи митного та прикордонного управління. Штучний інтелект є важливим інструментом для кібербезпеки та прийняття стратегічних рішень. Країни використовують штучний інтелект для моніторингу геополітичних подій, боротьби зі стихійними лихами та підвищення обороноздатності.

У міру того як впровадження штучного інтелекту прискорюється, це створює відповідні проблеми. Такі проблеми, як конфіденційність даних і потенційне зловживання штучним інтелектом у зловмисних цілях, потребують уваги. Уряди та міжнародні організації працюють над створенням етичних норм і правил для забезпечення відповідального використання ШІ.

За допомогою правильних стратегій штучний інтелект має потенціал для подолання економічних розбіжностей, стимулювання сталого розвитку та досягнення безпрецедентного рівня процвітання. Штучний інтелект поступово стає важливим інструментом у дипломатії для аналізу даних, комунікації та прогнозування.

Література:

1. Безверха І. А. Комерційна дипломатія на сучасному етапі розвитку: основні тенденції та фактори впливу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* 2015. №10. С. 36-39. URL: http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/10-2015/08.pdf.
2. Вергун В. А. Економічна дипломатія в системі чинників міжнародної конкурентоспроможності України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин.* 2008. №74(1), С. 150-154.
3. Горбачук О. І., Рокоча В. В. Місце економічної дипломатії в системі економічної безпеки держави. *Вчені записки Університету «КРОК».* №2(54). 2019. С. 110-118. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-110-118.
4. Грущинська Н. М. Економічна дипломатія як потужний інструмент подолання конфліктогенності країн. *Економічний нобелівський вісник.* 2016, №1(9). С. 85-90. DOI: 10.32342/2616-3853-2016-1-9-10.
5. Грущинська Н. М. Реалізація економічної дипломатії в системі сучасних міжнародних відносин: потенціал креативності та традиційні підходи. *Науковий вісник Дипломатичної академії України.* 2017. Вип. 24(3). С. 86-92.
6. Дідух В. Економічна дипломатія України під час війни. *ІІІ Міжнародні наукові читання імені Богдана Гаврилишина :* тези доп. учасників міжн. наук. читань (м. Тернопіль, 29 листоп. 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023.

7. Зосименко Т. Як працює і де буксує українська економічна дипломатія у відносинах з сусідами? *Українська призма*. 2021. URL: http://prismua.org/economicdiplomacy/.
8. Кухарик В. В., Рошко І. О. Економічна дипломатія як інструмент забезпечення національних інтересів. *Трансформація зовнішньоекономічних моделей країн в умовах глобальної дестабілізації регіональних ринків:* матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 17 травня 2021 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2021. С. 53-59.
9. Рошко І., Кухарик В. Економічна дипломатія як інструмент реалізації національних інтересів. *Міжнародні відносини суспільні комунікації та регіональні студії.* 2021. №2(10). С. 221-232. URL: https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/229/201.
10. Нижник В. Економічна дипломатія та економічна безпека України : навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2007. 299 с.
11. Петришин О. О., Маргіта М. Є., Єфремова К. В. Економічна дипломатія та її роль в забезпеченні економічної безпеки України. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2023. №4. С. 113-117. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-4/25.
12. Руднєва О.М., Головащенко О.С., Жук Н.А., Шевчук М.О. Економічна дипломатія як засіб забезпечення національних інтересів. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2024. №6. С.60-63. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/13.
13. Татаренко Н.О., Прокоп'єва А.А., Набок І.І, Побоченко Л.М. Сучасні дипломатичні відносини України з Японією: кроскультурний та економічний аспект. *Ефективна економіка.* 2023. №3. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.38.
14. Українська призма: Зовнішня політика 2022 : Аналітичне дослідження / Н. Бурейко та ін. Київ : ТОВ «Вістка», 2023. 308 с. URL: http://prismua.org/wp-content/uploads/2023/05/UPFP-23-UKR_WEB.pdf.
15. Федотова Ю. В. Економічна дипломатія у системі сучасних міжнародних відносин. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2019. №3(108). С.16-19. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2019/3_2019/5.pdf.
16. Фліссак К. Економічна дипломатія у протистоянні викликам національним інтересам України. *Журнал європейської економіки.* 2020. №19(2). С. 410-412. URL: https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1460.
17. Чугаєнко Ю. О. Економічна дипломатія в системі управління зовнішньоекономічною діяльністю держави. *Актуальні проблеми економіки.* 2013. №3(141). С. 59-69.
18. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
19. Damoc Adrian-Ioan. Artificial Intelligence in Economic Diplomacy: Using Unsupervised Machine Learning to Identify Key Geostrategic Partners in ASEAN for the European Union. Revista *OEconomica*. 2022. Is. 1-2. URL: https://oeconomica.org.ro/abstract/611/Artificial-Intelligence-in-Economic-Diplomacy-Using-Unsupervised-Machine.html.
20. Bonzanini O. A., Menuzzi Diverio T. S., Da SilvaL. Z., Olesiak E. M. Economic Development and Dependence Theory: The Approach of the Un Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC). *Economic and Regional Studies / Studia Ekonomiczne i Regionalne.* 2018. Is. 1. URL: https://sciendo.com/article/10.29316/ers-seir.2018.02.
21. Hajdari-Hajra F., Binaku A. Assessment of Selected Municipalities' Performance of Citizen-Centric Investment Planning, and Support for Youth Programming in Kosovo. *SEEU Review*. 2021. Vol. 16(2). P. 87-103. DOI:10.2478/seeur-2021-0030.

References:

1. Bezverkha, I. A. (2015). Commercial Diplomacy at Modern Stage of Development: Main Trends and Factors. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University,* 10, 36-39. http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/10-2015/08.pdf.
2. Vergun, V. A. (2008). Economic diplomacy in the system of factors of international competitiveness of Ukraine. *Current problems of international relations*, 74(1), 150-154.
3. Horbachuk, O. I., Rokocha, V. V. (2019). The place of economic diplomacy in the system of economic security of the state. *Academic notes of the University "KROK"*, 2(54), 110-118. https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-110-118.
4. Hrushchynska, N. M. (2016). Economic diplomacy as a powerful tool for overcoming the country's conflict-proneness. *Nobel Prize in Economics Bulletin,* 1(9), 85-90.
5. Hrushchynska, N. M. (2017). Implementation of economic diplomacy in the system of modern international relations: the potential for creativity and traditional approaches. *Scientific Bulletin of the Diplomatic Academy of Ukraine,* 24(3), 86-92.
6. Didukh, V. (2023, November 29). *Ukraine's economic diplomacy during the war.* [Conference presentation abstract]. III International Bohdan Hawrylyshyn Scientific Readings, ZUNU, Ternopil, Ukraine.
7. Zosymenko, T. (2021, January 21). How does Ukrainian economic diplomacy work and where does it falter in relations with neighbors? *Ukrainian Prism*. http://prismua.org/economicdiplomacy/.
8. Kukharyk, V. V., & Roshko, I. (2021, May 17). *Economic diplomacy as a tool for ensuring national interests. [*Conference presentation abstract]. All-Ukrainian scientific and practical Internet conference Transformation of foreign economic models of countries in the context of global destabilization of regional markets, Vezha-Druk, Lutsk, Ukraine. 53-59.
9. Roshko, I., & Kukharyk, V. (2021). Economic diplomacy as a tool for realizing national interests. *International relations, public communications and regional studies,* 2(10), 221-232. https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/229/201.
10. Nyzhnyk, V. (2007). *Ekonomichna dyplomatiia ta ekonomichna bezpeka Ukrainy*. KhNU.
11. Petryshyn, O. O., Marhita, M. Ye., & Yefriemova, K. V. (2023). Economic diplomacy and its role in ensuring the economic security of Ukraine. *Legal scientific electronic journal, 4*, 113-117. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-4/25.
12. Rudnieva, O. M., Holovashchenko, O. S., Zhuk, N. A., & Shevchuk, M. O. (2024). Economic diplomacy as a means of ensuring national interests. *Legal scientific electronic journal,* 6, 60-63. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-6/13.

13. Tatarenko, N. O., Prokopieva, A. A., Nabok, I. I, & Pobochenko, L. M. (2023). Modern diplomatic relations between Ukraine and Japan: cross-cultural and economic aspects. *Efficient economy*, 3. http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.38.
14. Bureiko, N. (Ed.). (2023). *Ukrainska pryzma: Zovnishnia polityka 2022. Analitychne doslidzhennia.* TOV «Vistka». http://prismua.org/wp-content/uploads/2023/05/UPFP-23-UKR_WEB.pdf.
15. Fedotova, Y. V. (2019). Economic diplomacy in the system of modern international relations. *State and regions. Series: Economy and Entrepreneurship,* 3(108), 16-19. http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2019/3_2019/5.pdf.
16. Flissak, K. (2020). Economic Diplomacy in Countering Challenges to Ukraine's National Interests. *Journal of European Economics*, 19(2), 410-412. https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1460.
17. Chuhaienko, Y. O. (2013). Economic diplomacy in the system of management of foreign economic activity of the state. *Current problems of economics,* 3(141), 59-69.
18. Sharov, O. M. (2019). Ekonomichna dyplomatiia: osnovy, problemy ta perspektyvy. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen.
19. Damoc Adrian-Ioan. (2022). Artificial Intelligence in Economic Diplomacy: Using Unsupervised Machine Learning to Identify Key Geostrategic Partners in ASEAN for the European Union. Revista *OEconomica*, 1-2. https://oeconomica.org.ro/abstract/611/Artificial-Intelligence-in-Economic-Diplomacy-Using-Unsupervised-Machine.html.
20. Bonzanini, O. A., Menuzzi Diverio, T. S., Da SilvaL, Z., & Olesiak, E. M. (2018). Economic Development and Dependence Theory: The Approach of the Un Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC). *Economic and Regional Studies / Studia Ekonomiczne i Regionalne,* 1. https://sciendo.com/article/10.29316/ers-seir.2018.02.
21. Hajdari-Hajra, F., & Binaku A. (2021). Assessment of Selected Municipalities' Performance of Citizen-Centric Investment Planning, and Support for Youth Programming in Kosovo. *SEEU Review*, 16(2), 87-103. DOI:10.2478/seeur-2021-0030.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License